

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 064 53/99-5022
Signatura: bf3os201

Oblastní pracoviště č. 06
Okresní pracoviště Louny

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola a zvláštní škola při dětské psychiatrické léčebně, Louny, Čeňka Zemana 431	
	Čeňka Zemana 431	440 01 Louny
Identifikátor ředitelství:	600 023 575	IZO: 110 003 152
Ředitel školy:	Václav Drexler	
Zřizovatel:	Školský úřad Louny, Poděbradova 634	
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Louny	
Termín inspekce:	6. - 7. dubna 1999	
Inspektoři:	Mgr. Erika Bednárová, Mgr. Vlastimil Řebec	
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání	
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace škol dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, další pomocná dokumentace, t.j. žákovské knížky, školní sešity a práce žáků, výroční zpráva školy, hospitační činnosti ČŠI	

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Celkově

V současné době škola vzdělává celkem 61 žáků v 10 třídách. Žáci - pacienti přicházejí ze svých kmenových základních a zvláštních škol. Škola vzdělává i žáky s těžším mentálním postižením, t.j. z pomocných škol. Organický celek je tvořen školou spolu s léčebnou. Zařízení má nadregionální charakter, neboť se zde léčí a vzdělávají žáci i z jiných regionů České republiky. Během školního roku školou projde cca 150 žáků, průměrná délka pobytu činí 4,75 měsíce.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola pracuje v prostorách hotelu GRAF, kde má k dispozici dvě podlaží ve třetím poschodí, křídla budov A, B. Pro potřebu plnění zvolených vzdělávacích programů a sledovaných předmětů má odpovídající prostory. Kromě kmenových učeben jsou zde tři kabinety pomůcek (TV, 1. stupeň a 2. stupeň) a tělocvičny, které svými parametry však neodpovídají potřebám pro míčové hry, neboť mají nízké stropy. Před budovou hotelu

jsou hřiště, která škola využívá v rámci tělesné výchovy, ale i dalších předmětů. Učitelé mají prostornou sborovnu, žákům i pedagogům slouží velmi dobře vybavená školní knihovna, která je dle finančních možností obohacována o nové knižní svazky.

Vybavení didaktickou technikou a názornými pomůckami je na dobré úrovni, škola vlastní moderní techniku, která je ve výuce využívána (videa, barevné televizory, CD přehrávače a radiomagnetofony, velké množství videokazet s výukovými pořady). Pro efektivnější využití magnetofonů však chybí více profesionálních výukových nahrávek pro potřebu českého jazyka (vzhledem k potřebám žáků s vývojovými poruchami učení). Některé přístroje jsou technicky zastaralé a pro výuku se nepoužívají. Není zde učebna výpočetní techniky. Škola má k dispozici tři počítače, které neslouží pro potřebu vzdělávání žáků.

Učebny jsou vybaveny starším, funkčním nábytkem, který je opraven.

Vybavení učebnicemi (všechny mají schvalovací doložku MŠMT ČR), učebními texty a pracovními sešity je nadprůměrné. Fond učebnic je dostatečně široký, žákům jsou zapůjčovány další nadstandardní (především doplňkové) učební texty. Učitelé další potřebné materiály kopírují a především si názorné pomůcky vyrábějí. Vlastnoručně vyrobené pomůcky jsou na vysoké estetické úrovni, učitelé při jejich tvorbě vycházejí z pedagogické praxe.

Nákup audiovizuální techniky, učebnic a dalších pomůcek je v poslední době značně omezen, o čemž svědčí i zjištění, kdy za poslední dva roky škola nekoupila žádnou učebnici ani audiovizuální techniku. V oblasti pomůcek se podařilo obohatit kabinetní sbírky nákupem zeměpisných map a drobnostmi pro český jazyk (mluvnické tabulky a přehledy vyjmenovaných slov a slovních druhů). Škola využívá zásob z předcházejících let.

Materiálně technické vybavení školy umožňuje plně realizovat zvolené vzdělávací programy, prostorové možnosti pro výuku jsou odpovídající (až na tělocvičny), od školního roku 1997/98 stagnuje nákup pomůcek, což je dáno celkovou ekonomickou situací. Přesto lze celkově tuto část hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh vyučovacích hodin a délka přestávek respektuje psychohygienické potřeby žáků i pedagogů. Škola reagovala za zjištění z předcházející inspekce, prodloužila délku přestávek a upravila celkový vzdělávací rytmus. Hlavní přestávka je třicetiminutová. O této přestávce přebírá zdravotnický personál žáky a odvádí je do jídelny léčebny, kde je zároveň zajištěn pitný režim. Žákům je tak umožněno v estetickém prostředí bez stresů posvačit a zároveň se v klidu připravit na další vyučování. Učitelé dodržují vyučovací hodinu v délce 45 minut. Na prvním stupni pak mají možnost výuky v jiných časových celcích (dle momentálního psychického stavu žáků).

Všechny učebny jsou prostorné, esteticky upravené. Funkční výzdobu tříd tvoří kromě žakovských výtvarných prací z velké části názorné pomůcky (mapy, tabule s texty pro český jazyk, matematiku ap.). Ve třídách jsou živé květiny, což je zároveň součástí psychoterapie, neboť žáci jsou vedeni k jejich péči a postupně je u nich vytvářen pocit zodpovědnosti.

Pracovní místa žáků jsou vybavena základním školním nábytkem. Výška žakovského nábytku odpovídá antropometrickým požadavkům vzhledem k výšce žáků. Pouze ve dvou případech ve třídě 1. stupně mají žáci nevyhovující židle a stoly. Součástí každé učebny je chodbička se sociálním zařízením a skříněmi pro uložení pomůcek.

Ve všech školních prostorách je dodržována hygiena, zabezpečena čistota, dostatek tepla a světla. Některé učebny jsou vybaveny slunečními žaluziemi. Chodby nejsou vybaveny ani využívány pro odpočinkové aktivity během přestávek. Žáci jsou během přestávek ve třídách (pokud se nestěhují do jiné učebny).

Především délka přestávek maximálně respektuje psychohygienické požadavky na vzdělávání žáků. Pitný režim je zajištěn v jídelně léčebny. Prostorné učebny jsou vybaveny základním žákovským nábytkem, po estetické stránce jsou velmi hezké. Chodby školy nejsou využívány ani vybaveny pro relaxaci žáků během přestávek. Psychohygienické podmínky školy lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

V letošním školním roce zde pracuje 10 kmenových učitelů na plný úvazek a jedna externí učitelka. Tři pedagogové, t.j. 27,3 % mají požadované vzdělání, stejné procento učitelů má pedagogickou způsobilost bez speciální pedagogiky a pět učitelů, t.j. 45,4 % nemá potřebné vzdělání (převážně absolventi Středních pedagogických škol). V současné době 4 pedagogové, kteří nemají požadované vzdělání studují. Pedagogickou fakultu studují tři (z toho jedna v oboru se speciální pedagogikou) a jedna učitelka studuje distanční bakalářské studium speciální pedagogiky, které jí nezvýší odbornou způsobilost pro tento typ školy, ale získá poznatky v oblasti speciální pedagogiky.

Současné personální zajištění výuky není na potřebné úrovni. Do budoucna však lze očekávat výrazné zlepšení, neboť 27,3 % učitelů studuje Pedagogickou fakultu. Personální podmínky v současnosti lze hodnotit jako spíše průměrné.

4 Plnění učebních osnov

Škola pracuje podle těchto MŠMT ČR schválených učebních dokumentů: Základní škola č.j. 16 847/96-2, Vzdělávací program zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 a Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22. Výuka ve všech vzdělávacích programech probíhá dle varianty „D“, tedy se sníženým počtem vyučovacích hodin.

Kontrolou třídních knih, žákovských prací a časových a tématických plánů učitelů bylo zjištěno, že učební osnovy jsou průběžně plněny. Při zpracování časových plánů vycházeli učitelé zásadně z jednotlivých vzdělávacích programů. Ve škole nejsou integrováni žáci. Nikdo není vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu.

Schválené učební dokumenty jsou průběžně plněny. Plnění učebních osnov je funkční.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

1. stupeň

V rámci orientační inspekce byly navštíveny všechny ročníky a třídy na 1. stupni. Inspekce se zaměřila na sledování výuky českého jazyka a jeho všech složek.

Přímé pozorování ve vyučovacích hodinách potvrdilo, že žáci mají patřičné znalosti, vědomosti a dovednosti vzhledem k věku a jejich mentální úrovni. Je nutno ocenit práci všech pedagogů, neboť se jedná o výchovně vzdělávací proces ve specifickém prostředí,

kdy se v některých třídách vzdělávají žáci i několika ročníků a zároveň různého postižení. Všechny sledované hodiny byly připraveny. U některých pedagogů chybí znalosti v oblasti metodické (především chybí ve větší míře využití speciálně pedagogických metod), což je dáno jejich odbornou nezpůsobilostí. Tento handicap se snaží vyrovnat osobním přístupem a laskavostí k žákům.

Výuka sledovaných hodin byla vedena frontálním způsobem, žáci získávají potřebné informace nejčastěji prostřednictvím výkladu učitele, z učebnic a dalších textů za podpory tabule. Učitelé využívají především vlastnoručně vyrobených názorných pomůcek, které jsou na estetické úrovni a jsou nápadité. V průběhu vyučovací hodiny se věnují žákům individuálně, ale ne vždy je učivo diferencováno dle jejich schopností. Učivo je žákům předáváno věcně správně, srozumitelně, tempo hodiny se řídí psychickými možnostmi žáků. Při výuce jsou využívány mezipředmětové vztahy. Chybí větší využití progresivních metod práce (praktické činnosti, hry, prvky dramatické výchovy a zařazování relaxačních chvil). Některé učitelky využívají k motivování dalších činností ústní pochvalu. Velmi zdařilá byla hodina čtení ve 3. ročníku, kdy bylo vhodně využito pravolevé orientace, orientace v textu, ověřování čteného textu, obohacování slovní zásoby podle obrázkové osnovy ap. Žáci v této třídě čtou velmi dobře, u některých se projevuje značný psychomotorický neklid, který vede k chybování při čtení. Velmi náročná na přípravu, ale zdařilá byla sledovaná hodina ve třídě, kde se vzdělávají žáci 2. ročníku ZŠ, 3. ročníku ZvŠ a jeden žák pomocné školy. Vyučující má krásný vztah k žákům, ti s ní bez problémů a otevřeně hovoří. Velmi vhodně využila při probírání abecedy telefonní seznam a mezipředmětové vztahy (s prvoukou), kdy společně opakovali i nejdůležitější telefonní čísla. Jeden žák uvedl, že volal na linku bezpečí, neboť rodiče jeho kamaráda týrali a on mu chtěl pomoci. Ostatní sledované hodiny lze hodnotit jako připravené, průměrné.

Dopravní výchova je do výuky na 1. stupni zařazována pravidelně, převážně v rámci prvouky a přírodovědy. S žáky jsou probírána témata přiměřená jejich věku, především z oblasti bezpečnosti silničního provozu, znalosti základních dopravních značek, chování chodců a cyklistů. Vzhledem ke specifčnosti školy žáci nenavštěvují dopravní hřiště.

Z kontroly žákovské dokumentace, t.j. školních sešitů a žákovských knížek vyplývá, že hodnocení žáků probíhá zásadně klasifikací známkou, není využito širšího slovního hodnocení. Z žákovských knížek je zřejmé, že učitelé věnují prvořadou pozornost naukovým předmětům a již méně výchovám. Jen ojediněle se objevují pochvaly za aktivitu při vyučování, větší frekvence je v zápisech negativního charakteru. Domácí úkoly jsou zadávány pravidelně, nesuplují vzdělávání ve škole, jsou zaměřeny na procvičení probíraného učiva. Jako neadekvátní se jeví však úkol, kdy měl žák 50 krát napsat, že se ve škole nehoupe na židli.

Celkově lze úroveň vzdělávání žáků na 1. stupni hodnotit jako dobrou, vyučující využívají dostupných pomůcek, mají hezký vztah k žákům. Při výuce jsou používány schválené učebnice a dále nadstandardní učební texty. Hodnocení probíhá klasifikací známkou, pro informovanost rodičů chybí více známek z výchov. Učitelé jen výjimečně udělují do žákovských knížek pochvaly za práci v hodinách. Domácí úkoly nesuplují školní výuku. Žáci jsou seznamováni přiměřenou formou s dopravní výchovou.

2. stupeň

Společným znakem všech hospitovaných hodin byla jejich metodická promyšlenost. Vyučující respektovali osnovy jednotlivých ročníků ve třídě, plynule „přecházeli“ od jednoho ročníku k druhému a svým chováním i jednáním vytvářeli motivující atmosféru.

Úvodem hodin byli žáci seznámeni s cílem hodiny (napsán vždy pro jednotlivé ročníky odděleně na tabuli) i s domácím úkolem (opět odděleně), což mělo pozitivní vliv na jejich průběh (dostatek klidu a času k práci, nestresující atmosféra a až překvapující „pohodová“ nálada). Žáci pracovali frontálně, skupinově i samostatně. Znalosti odpovídaly jejich známám ve kmenové škole, a to buďto základní nebo zvláštní. Výrazným pozitivem je individuální přístup vyučujících, kteří plně respektovali znalosti a možnosti jednotlivých žáků, byli k nim vstřícní a dokázali je aktivizovat pochvalou nebo povzbuzující poznámkou. Vhodně je využíváno okopírovaných materiálů.

Žáci prokazovali dobré návyky a při samostatných pracích v matematice překvapili svými znalostmi a schopností se na práci soustředit. Při rozboru textu v hodině českého jazyka se aktivně zapojovali do diskuse s vyučujícím, odpovídali celou větou a nebáli se vyjádřit svůj názor. Rozdíly v německém jazyce jsou dány úrovní žáků. Vyučující se soustředí hlavně na slovní zásobu a jednoduché konverzační celky. Hodina pracovního vyučování byla nadprůměrná, kvalitně připravená a metodicky efektivně vedená. Bylo vidět, že žáky praktické činnosti baví a přinášejí jim radost.

Písemné projevy jsou kontrolovány a jako pozitivum se jeví péče o úpravu v sešitech. Opravy chyb jsou přizpůsobeny druhu školy (ZŠ nebo ZvŠ), vždy však svědčí o zodpovědnosti vyučujícího. Při výběru učebnice se škola snaží používat tu, se kterou žák pracoval na kmenové škole (i v tomto směru je využíváno kopírky). V záznamových sešitech se objevuje dostatek známek ze všech hospitovaných předmětů.

Úroveň výuky na druhém stupni lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou. Práce vyučujících je zodpovědná a v dané specifické škole efektivní.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Ve škole probíhá neustálý pohyb žáků (pacientů) s celou řadou nejrůznějších postižení od LMD až po epilepsii, proto je výchovná složka výrazně upřednostněna před složkou vzdělávací. Přesto tato složka nebyla v hospitovaných hodinách zanedbána. Žáci prokazovali dobré znalosti, byli aktivní a snažili se o správné písemné řešení zadaných úkolů nebo správnou ústní odpověď. Překvapila dobrá úroveň slohových prací v českém jazyce, stejně tak zájem některých žáků o německý jazyk.

V letošním školním roce se žáci zúčastnili výtvarné a literární soutěže, kterou vyhlásila PPP Louny a MěÚ v rámci protidrogové prevence. Šest žáků školy bude v nejbližší době slavnostně odměněno na MěÚ v Lounech.

Z šesti žáků, kteří ve školním roce 1997/98 ve škole ukončili povinnou školní docházku, byli tři přijati na učební obory a další tři do praktické školy. Prospěchově perspektivním žákům škola umožňuje dokončení plného základního vzdělání. Zpracovává okruhy otázek, umožňuje konzultace, sestavuje plán zkoušek a zajišťuje komisionální zkoušení. V loňském školním roce prospěl jeden žák zvláštní školy s pochvalou, v 1. pololetí letošního školního roku dosáhla žákyně 7. ročníku základní školy vyznamenání. To vše svědčí o dobré práci pedagogů.

Žáci jsou vedeni k zodpovědné práci a je podporován jejich osobnostní růst při analýze důvodů, které zavinily jejich příchod do léčebny, stejně tak při rozhovorech, které jsou s nimi v rámci plnění vzdělávacího procesu vedeny (hlavně v českém jazyce, zeměpisu a dějepisu). Někteří žáci překvapují svou vyzrálostí a chápáním životních situací, které nedokázali zvládnout. Pro vyjádření svého názoru mají dostatek prostoru. Vztah učitel-žák je oboustranně vstřícný a směřuje k chápání pozitivních projevů života

(radost z přírody, z dobrého kamaráda, z úspěšného řešení například matematického příkladu atd.).

Jmenovaná pozitiva však nekorespondují s vnitřním řádem školy, který směřuje k organizačnímu zajištění dne, a proto je výrazně příkazový.

Vzhledem k specifice školy jsou znalosti žáků i péče o jejich osobnostní růst velmi dobré. Přepřarování vyžaduje vnitřní řád školy.

7 Výroční zpráva

Výroční zpráva (VZ) je zpracována v souladu s § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona č. 139/1995 Sb., její obsah koresponduje se zjištěnými skutečnostmi. Uvádí značné množství významných informací, které se týkají specifčnosti tohoto zařízení a zároveň výchovně vzdělávacího procesu. VZ obsahuje mnoho osobních dat o pedagogických pracovnících (bydliště, datum narození osobní číslo). Učitelé písemnou formou souhlasili s uvedením těchto údajů. Pedagogická rada byla seznámena a přijala výroční zprávu. Zároveň byla VZ v řádném termínu předána zřizovateli. Takto zpracovaný dokument lze využít pro další činnost školy.

Celková úroveň VZ z hlediska obsahu, formy, verifikace a dalšího využití je vyhovující. V tomto smyslu ji lze hodnotit jako nadprůměrnou.

8 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy vytváří podmínky pro stabilizaci pedagogického sboru, proto podporuje odborný růst učitelů, především tím, že umožnilo několika učitelům studium. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) má škola vyčleněny finanční prostředky, které v loňském kalendářním roce vyčerpala za nákup odborné literatury. Pedagogové se nezúčastňují vzdělávacích akcí, které pořádají akreditovaná vzdělávací centra. Ředitel to zdůvodňuje špatným dopravním spojením a v dopoledních hodinách nezastupitelností učitelů. Ředitel školy dále uvedl, že ŠÚ v Lounech nezajišťuje vzdělávací akce a učitelé by museli dojíždět za akcí do jiných míst. Tato nepříznivá situace, kdy učitelé nenavštěvují žádné vzdělávací akce (45,4 % nezpůsobilých), pokračuje i v letošním školním roce. Finanční prostředky přidělené na DVPP zůstávají zatím nevyužity na vzdělávací akce.

Škola zajišťuje odběr odborných časopisů a doplňuje učitelskou knihovnu o moderní publikace z oblasti pedagogiky, speciální pedagogiky a psychologie.

Velmi kladně lze hodnotit umožnění studia učitelům na Pedagogických fakultách. Negativně lze hodnotit zjištění, že se ostatní pedagogové nezúčastňují vzdělávání v rámci DVPP a čerpají poznatky pouze z odborné literatury a časopisů. Tuto část inspekce lze hodnotit jako spíše průměrnou.

ZÁVĚRY

Škola plní své poslání, ve specifickém prostředí se daří ve spolupráci se zdravotníky realizovat výchovně vzdělávací a zároveň léčebný proces. Materiálně technické a psychohygienické podmínky jsou na potřebné úrovni, je respektována osobnost žáka

s postižením. V oblasti personálního zajištění vzdělávání má škola ještě rezervy, kladně lze hodnotit zjištění, kdy 27,3% učitelů studuje, negativním zjištěním je, že ostatní pedagogové nevyužívají v rámci dalšího vzdělávání žádných akreditovaných středisek, která zajišťují vzdělávací akce. Učební osnovy a plány se během školního roku postupně realizují, učitelé využívají velmi dobře zpracované časové a tématické plány. Pedagogové pracují v náročných podmínkách, kdy především příprava na vyučování vyžaduje promyšlenost, neboť v některých třídách jsou souběžně vzděláváni žáci několika ročníků různých typů škol. Hodnocení a klasifikace je založena pouze na klasifikaci známkou. Školní řád je především zaměřen na organizaci dne.

Celkově lze školu ve sledované oblasti, t.j. podmínky a průběh vzdělávání, hodnotit jako průměrnou.

Doporučení:

- *dodržovat zásady klasifikace a hodnocení, odstranit používání „minus“, pro lepší informovanost rodičů uvádět častěji i hodnocení výchov*
- *přepracovat školní řád tak, aby z něj vyplývala i práva žáků, jak jsou deklarována v Úmluvě o právech dítěte*
- *v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků umožnit učitelům účast na vzdělávacích akcích, a to nejen z důvodů značně vysoké odborné a pedagogické nezpůsobilosti, ale i v rámci získávání nových poznatků a trendů v oblasti pedagogiky a především speciální pedagogiky*

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Erika Bednárová v. r.

členové týmu Mgr. Vlastimil Řebec v. r.

V Mostě dne 12. dubna 1999

Přílohy:-----

Inspekční zprávu jsem převzal dne 16. dubna 1999.....

razítko

Podpis ředitele školy - Václav Drexler v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	26. dubna 1999	osobně pí Benešová
Školský úřad:	dtto	dtto
Rada školy:	není	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Zpráva nebyla připomínkována.